

ЗВІТ
за результатами моніторингового візиту до освітніх центрів
«Донбас-Україна» і «Крим-Україна», розташованих на базі
Маріупольського державного університету

11 березня 2024 року

м. Київ

Мета моніторингового візиту: забезпечення доступу до освітніх послуг осіб, що проживають на тимчасово окупованих територіях.

Склад моніторингової групи:

начальник відділу прав громадян на тимчасово окупованих територіях Департаменту моніторингу додержання прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – Тетяна Городенська;

головний спеціаліст відділу прав громадян на тимчасово окупованих територіях Департаменту моніторингу додержання прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – Анна Войтюк;

регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної ради України з прав людини у Київській області – Владислав Білик;

регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної ради України з прав людини у м. Києві – Юлія Перетятко.

Розділ 1: довиїзний аналіз інформації щодо функціонування освітнього центру з відкритих джерел

Аналіз проведено: головним спеціалістом відділу прав громадян на тимчасово окупованих територіях Департаменту моніторингу додержання прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – Анною Войтюк.

Інформація для осіб з тимчасово окупованих територій: на сайті Маріупольського державного університету (далі – заклад освіти) створено окремий розділ «вступ з ТОТ», який містить детальну відео-інструкцію про вступ з тимчасово окупованих територій (далі – ТОТ), інформацію про діяльність освітніх центрів «Крим-Україна» та «Донбас-Україна», контакти відповідальної особи за їх діяльність, посилання на чат-бот у месенджері Telegram, сторінку центрів «Крим-Україна» та «Донбас-Україна» у мережі Facebook та звіти про роботу освітнього центру «Донбас-Україна».

В той же час, інформація про актуальні умови вступу на 2024 рік – відсутня.

Засоби комунікації з освітніми центрами: на сайті зазначено інформацію про відповідальну особу за роботу освітніх центрів «Крим-Україна» та «Донбас-Україна», контактний номер мобільного телефону (096-74-37-443) з

месенджером Viber, електронну пошту, а також розміщені посилання на сторінку освітніх центрів у мережі Facebook та чат-бот у месенджері Telegram.

Як показує моніторинг, контактні дані освітніх центрів є актуальними, а особи, відповідальні за діяльність освітніх центрів, відразу ж відповідають на дзвінок або надають відповідь на повідомлення.

Опис процедури для вступу людей з тимчасово окупованої території до закладів освіти України: інформація про дату та час роботи освітніх центрів, дату початку та дату завершення прийняття документів, перелік необхідних для вступу документів, а також покрокова детальна інструкція про вступ з ТОТ міститься на сторінці освітніх центрів «Крим-Україна» та «Донбас-Україна» у мережі Facebook.

Зазначена інформація є простою для сприйняття та доступною для розуміння потенційними студентами.

Окрім того, загальна інформація про вступ міститься у Правилах прийому до Маріупольського державного університету у 2023 році (зі змінами) затверджених Наказом ректора Маріупольського державного університету від 27.09.2023 № 135 (далі – Правила прийому).

Інформація як дістатися до освітніх центрів: покрокова інструкція відсутня. Для того, щоб прокласти маршрут, вступнику необхідно сформулювати його самостійно.

Інформація щодо уповноваженого закладу середньої освіти: на веб-сайті закладу освіти інформація про уповноважений заклад середньої освіти відсутня.

Водночас, у Правилах прийому міститься інформація про те, що призначено 2 уповноважені заклади середньої освіти, а саме ліцей «Школа екстернів», визначений Департаментом освіти і науки Київської міської військової адміністрації та комунальний заклад «Маріупольська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 54 Маріупольської міської ради Донецької області», визначений Департаментом освіти і науки Донецької обласної військової адміністрації.

Адреси, розклад роботи, телефони, електронні пошти відповідальних осіб уповноваженого закладу середньої освіти, а також покрокова інструкція щодо маршруту до нього – відсутні.

Розділ 2: моніторинг під час безпосереднього перебування в освітньому центрі

Повна назва об'єкта моніторингу: освітні центри «Донбас-Україна» та «Крим-Україна» на базі Маріупольського державного університету.

Фактична адреса об'єкта моніторингу: вул. Преображенська, 6/4, м. Київ.

Моніторинговий візит проводився у присутності:

завідувача кафедри інформаційної діяльності, відповідальної особи за роботу освітніх центрів «Крим – Україна» та «Донбас-Україна» Маріупольського державного університету – В'ячеслава Кудлая;
відповідального секретаря приймальної комісії Маріупольського державного університету – Юлії Демидової.

Регламент діяльності освітніх центрів

Інформація, що регламентує діяльність освітніх центрів міститься у Додатку 10 до Правил прийому до Маріупольського державного університету в 2023 році, затверджених протоколом вченої ради Маріупольського державного університету від 28 квітня 2023 № 8.

Водночас, Порядок прийому до Маріупольського державного університету для здобуття вищої освіти вступників, які проживають на тимчасово окупованій території України на 2024 рік не прийнято.

Умови вступу та інформація щодо початку вступної кампанії

Правила прийому до Маріупольського державного університету у 2023 році затверджено протоколом Вченої ради Маріупольського державного університету від 28 квітня 2023 № 8 «Правила прийому на навчання до Маріупольського державного університету в 2023 році».

Водночас, Правила прийому до Маріупольського державного університету у 2024 році не прийнято.

Інформація про вступників

За консультаціями до освітнього центру у 2023 році звернулось 132 особи, факт звернення яких зафіксовано у відповідному журналі реєстрації вступників освітнього центру.

91 особа вступила до закладу освіти, зокрема, 1 вступник – через освітній центр «Крим-Україна» та 90 вступників через освітній центр «Донбас-Україна».

На бюджетну форму навчання через освітні центри було зараховано 62 вступника, а на контрактну форму навчання – 29 вступників.

Разом з цим, у зв'язку наявністю запитів у студентів (29 запитів) щодо переведення з контрактної форми навчання на бюджетну, з метою сприяння у переведенні студентів на бюджетну форму навчання, закладом освіти до Міністерства освіти і науки України подано запити від 21.08.2023 № 01-29/471, від 03.10.2023 № 01-29/567, від 01.12.2023 № 01-29/756 щодо виділення додаткових місць державного замовлення.

Протоколами Конкурсної комісії з відбору виконавців державного замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2023 році (далі – Конкурсна комісія) від 29.08.2023 № 5, від 20.09.2023 № 6, від 18.10.2023 № 7, від 04.12.2023 № 8 клопотання закладу освіти було частково задоволено та виділено 15 додаткових бюджетних місць для осіб, які вступали через освітні центри.

Іншим студентам у виділенні додаткових бюджетних місць Конкурсною комісією було відмовлено.

Наразі на бюджетній формі навчання навчається 77 вступників, 74 з яких навчаються у очному форматі, а на контрактній формі – 14 вступників, 9 з яких навчаються у очному форматі.

Водночас, студенти очної та заочної форм навчання навчаються з використанням дистанційних технологій.

Статистичні дані щодо вступників

Через освітні центри у 2023 році вступила 91 особа.

Закладом освіти самостійно ведеться статистика вступників з зазначенням територій, з яких вони перемістилися у автоматизованій системі «CRM-Creatio». Дані щодо вступників висвітлено у презентації «Результати роботи освітнього центру «Донбас-Україна» 2023».

Динаміка вступників у 2022 – 2023 році

Кількість вступників у порівнянні з 2022 роком зменшилась. Так, за консультаціями у 2022 році до закладу освіти звернулося 140 вступників, а вступило – 102.

Підтримка вступників та студентів закладом освіти

Вступники на весь період вступної кампанії спільно з супроводжуючими особами можуть проживати у гуртожитку безкоштовно.

Заклад освіти всебічно сприяє в отриманні вступниками довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, а також, у разі необхідності, документів, що посвідчують особу. Зокрема, вступникам надається актуальна адреса та контактний телефон органу соціального захисту населення Солом'янської районної у м. Києві державної адміністрації.

На період навчання, студентам надаються наявні місця для проживання у гуртожитках закладу освіти. Вартість проживання становить 1 785 грн у місяць.

Окрім цього, заклад освіти надає онлайн консультації з питань вступу особам з ТОТ у телефонному режимі, а також через сторінку у мережі Facebook та чат-бот у мережі Telegram.

Водночас, при закладі освіти діє гуманітарний штаб, який забезпечує вступників з ТОТ речами першої необхідності, зокрема, одягом, засобами особистої гігієни, посудом, постільною білизною, продуктовими наборами, тощо.

Уповноважений заклад загальної середньої освіти

Для проведення річного оцінювання та державної підсумкової атестації (далі – ДПА), а також видачі документів державного зразка про середню освіту призначено уповноважений заклад загальної середньої освіти, а саме: ліцей «Школа екстернів», який розміщений за адресою: Голосіївський проспект, 106/4, м. Київ.

Однак, заклад загальної середньої освіти розташований в іншій частині міста, потребує використання громадського транспорту, а також здійснює проведення ДПА лише у очному форматі, що позбавляє змоги осіб, які продовжують залишатись на ТОТ скласти ДПА.

Водночас, особа, відповідальна за діяльність освітніх центрів повідомила, що такий заклад визначається Департаментом освіти і науки, молоді та спорту Київської військової державної адміністрації без погодження з освітніми центрами, а тому існує нагальна потреба щодо визначення ще одного уповноваженого закладу загальної середньої освіти, який здійснюватиме проведення ДПА у онлайн форматі.

Зокрема, комунальний заклад «Маріупольська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 54 Маріупольської міської ради Донецької області» може забезпечити проведення річного оцінювання та ДПА онлайн.

Інформація щодо призначених у 2024 році уповноважених закладів загальної середньої освіти відсутня.

Підготовчі курси

Заклад освіти долучався до підготовчих курсів, що були започатковані у 2021 році Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Однак, з 2022 року підготовчі курси для осіб з ТОТ не проводяться.

Водночас, у разі продовження реалізації спільної ініціативи Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України щодо проведення підготовчих курсів зі стипендіальним забезпеченням для вступників з ТОТ, заклад освіти готовий долучитися до проведення курсів.

Розміщення інформації у закладі освіти

Інформація щодо діяльності освітніх центрів розміщується на сторінці освітніх центрів Маріупольського державного університету у мережі [Facebook](#), а також на сайті закладу освіти.

Основні проблеми, з якими стикається заклад освіти під час роботи з абітурієнтами з ТОТ

- застаріла інформація щодо освітніх центрів «Донбас-Україна» та «Крим-Україна», а також уповноважених закладів загальної середньої освіти, що розміщена на сайті Міністерства освіти і науки України;
- зниження кількості виділення Міністерством освіти і науки України додаткових бюджетних місць для вступників з ТОТ у порівнянні з попередніми роками;
- недостатня координація роботи освітніх центрів з боку Міністерства освіти і науки України, зокрема, відсутність методичних рекомендацій для керівників освітніх центрів;
- у зв'язку із повномасштабним вторгненням Російської Федерації, назви освітніх центрів та поділ їх на «Донбас-Україна» та «Крим-Україна» втратили свою актуальність та у процесі подачі документів до закладу освіти є не

зрозумілими для вступників з ТОТ Херсонської, Запорізької, Миколаївської та Харківської областей.

Рекомендації за результатами моніторингового візиту:

Міністерству освіти та науки України:

- розробити та затвердити Порядок прийому на навчання для здобуття вищої/фахової передвищої освіти в 2024 році;
- оновити на веб-сайті Міністерства освіти і науки України інформацію щодо освітніх центрів «Донбас-Україна» та «Крим-Україна» та уповноважених закладів загальної середньої освіти у 2024 році;
- підготувати та поширити між освітніми центрами спрощені інформаційні матеріали щодо діяльності освітніх центрів та проведення вступної кампанії;
- опрацювати питання щодо погодження з закладами освіти визначення уповноважених закладів загальної середньої освіти;
- опрацювати питання щодо виділення додаткових бюджетних місць для вступників з ТОТ;
- розглянути основні проблеми, з якими стикається заклад освіти під час роботи з абітурієнтами з ТОТ, а саме щодо: розміщення застарілої інформації щодо освітніх центрів «Донбас-Україна» та «Крим-Україна», а також уповноважених закладів загальної середньої освіти, розміщеної на сайті Міністерства освіти і науки України; зниження кількості виділення Міністерством освіти і науки України додаткових бюджетних місць для вступників з ТОТ у порівнянні з попередніми роками; недостатньої координації роботи освітніх центрів, зокрема, відсутності методичних рекомендацій для керівників освітніх центрів; у зв'язку із повномасштабним вторгненням Російської Федерації, назви освітніх центрів та поділ їх на «Донбас-Україна» та «Крим-Україна» втратили свою актуальність та у процесі подачі документів до закладу освіти є не зрозумілими для вступників з ТОТ Херсонської, Запорізької, Миколаївської та Харківської областей.
- напрацювати ефективні механізми вирішення проблемних питань, з якими стикається заклад освіти під час роботи з абітурієнтами з ТОТ.

Міністерству з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України:

- розглянути можливість запровадження безоплатного навчання зі стипендіальним забезпеченням на підготовчих курсах закладів вищої освіти тривалістю до одного року з наступним вступом до закладів вищої освіти для молоді з тимчасово окупованих територій.

Маріупольському державному університету:

- прийняти та розмістити на веб-сайті закладу освіти Порядок та правила прийому до Маріупольського державного університету для здобуття вищої освіти вступників, які проживають на тимчасово окупованій території України на 2024 рік;
- затвердити та розмістити на веб-сайті закладу освіти Правила прийому

до Маріупольського державного університету у 2024 році;

- розробити та розмістити на веб-сайті закладу освіти детальну, покрокову інструкцію як дістатися до освітніх центрів;
- розмістити на веб-сайті закладу освіти інформацію про актуальні умови вступу осіб з ТОТ на 2024 рік;
- розмістити на веб-сайті інформацію про призначений у 2024 році уповноважений заклад загальної середньої освіти, його адресу та контакти відповідальної особи.

**Начальник відділу прав громадян
на тимчасово окупованих територіях
Департаменту моніторингу додержання
прав громадян, які постраждали
внаслідок збройної агресії проти України**

Тетяна ГОРОДЕНСЬКА

**Головний спеціаліст відділу прав громадян
на тимчасово окупованих територіях
Департаменту моніторингу додержання
прав громадян, які постраждали внаслідок
збройної агресії проти України**

Анна ВОЙТЮК

**Регіональний координатор взаємодії
з громадськістю Уповноваженого
Верховної ради України з прав людини
у Київській області**

Владислав БЛИК

**Регіональний координатор взаємодії
з громадськістю Уповноваженого
Верховної ради України з прав людини
у м. Києві**

Юлія ПЕРЕТЯТЬКО